

Poddržovanost

Poddržovaností betonových konstrukcí se v nedávné době začalo označovat zanedbání nebo opomenutí údržby. Zjemnění pojmu může sice vést k zmírnění názoru na úroveň údržby, ale stav nosné funkce a trvanlivost betonových konstrukcí, které jsou vystaveny nepříznivým podmínkám, je tvrdou realitou. Za nepříznivé se považují podmínky, kterým konstrukce nemůže delší dobu odolávat. Často to bývá přetížení nebo korozivní prostředí, pro která konstrukce nebyla určena.

Například v průmyslových provozech bývá konstrukce přetěžována a vystavována chemickým vlivům, které nebyly při projektování předpokládány. Izolace, určená k ochraně mostních konstrukcí před přístupem vody a chloridů, selhává.

Správce stavby často konstrukci užívá, aniž by byl seznámen s nebezpečím, které v takových případech hrozí, nezajišťuje prohlídky, které by ho zpravily o stavu konstrukce, a nepodniká kroky k zajištění údržby. Jejím zanedbáním nebo opomenutím se stav konstrukce zhoršuje, až je nutné provést rekonstrukci nebo demolici.

Tomu se dá na základě soustavných prohlídek zabránit trvalou a důslednou údržbou, při které se konstrukce průběžně uvádí do vyhovujícího stavu. Levným odstraňováním zárodku závady se dá předejít nákladným následkům závady.

Žádoucí je, aby projektant, který bývá nejlépe seznámen s konstrukcí, předal uživateli stavby podmínky pro užívání konstrukce, důsledky odchylek od těchto podmínek, četnost a předmět prohlídek, rozsah údržby rozhodujících částí konstrukce apod. Prohlídkami stavu konstrukce a řádnou údržbou se předejde značným výlohám na nápravu.

Autorský dozor

Architect's/Engineer's Jobsite Inspection

Milík Tichý

Projektantovým zájmem je, aby jím navržené stavební dílo sloužilo stavebníkovi podle jeho předpokladu a k jeho spokojenosti, popřípadě také, aby dílo splňovalo požadavky kladené na ně veřejností. K takovému cíli směřuje autorský dozor, který je jedním z prvků zajišťování jakosti stavebního díla v průběhu jeho realizace. Autorský dozor začíná již ve fázi projektování, kdy je zapotřebí, aby projektant stanovil ve specifikacích kritéria jakosti. Tato kritéria musí během stavby sledovat jednak technický dozor stavebníka, jednak sám projektant. Hranice mezi oběma druhy dozoru je někdy ne dosti zřetelná, a proto spolupráce zúčastněných osob je nutná. V průběhu autorského dozoru vydává projektant pokyny dodavateli, zpracovává změny díla, vyjadřuje se ke vzorkům materiálu a výrobků a schvaluje výrobní výkresy. Autorský dozor musí být tak podrobný, aby postihl dílo v celém rozsahu. Projektant se nesmí zaměřovat pouze na nápadné elementy objektu, ale musí mít na zřeteli i to, co je zdánlivě podružné. Autorský dozor trvá i po celou záruční dobu. Aby projektant zajistil spolehlivou funkci díla po celou dobu životnosti, má dát stavebníkovi návod k provozu a údržbě objektu. Provádění autorského dozoru je samozřejmě i zdrojem poučení pro další akce.

The main interest of an Architect/Engineer, A/E, is to meet all the Owner's requirements, and to achieve his/her full satisfaction, and that of the public as well. This is the principal aim of the A/E jobsite inspection, which is one of the elements of the quality assurance process during the execution of any constructed facility. As a rule, the A/E inspection shall start in the period of design, when the A/E should define the appropriate quality criteria in the Specifications. These criteria shall be checked by the Site Inspector and also by the A/E. The line of demarcation between the two types of inspection is fuzzy, more or less, and, consequently, mutual cooperation of persons involved is necessary. Also, in the process of job execution, the A/E's role is to issue Field Clarifications and Field Orders, prepare

Changes in Contract, approve samples and shop drawings submitted by the Contractor. The A/E inspection must be comprehensive as to cover all the construction work. The A/E must not concentrate only on outstanding features of the facility; apparently any non-significant details shall be kept in mind and shall not escape the A/E's attention. The A/E inspection continues after the final completion of the job, i. e., over the guarantee period. To secure correct maintenance and use of the facility, and to avoid unqualified handling, a User's Manual should be written by the A/E and supplied to the Owner. Obviously, the A/E inspection is an important source of experience and knowledge.

Nedávno jsme v našem časopise psali o technickém dozoru stavebníka (TDS), pokusili jsme se vysvětlit podstatu specifikací jako součásti dokumentace zakázky, zabývali jsme se některými principy zajišťování jakosti, a nyní je na čase podívat se na práci projektanta v průběhu stavby. Článek, který jsem pro časopis připravil, jsem dal ještě před odevzdáním přečíst dvěma kolegům, se kterými jsem v uplynulých letech pracoval na dvou akcích pro téhož zákazníka. Byl to pan Ing. arch. Ladislav Pastrnek ze Zlína a pan Ing. Jan Svoboda z Prahy. V obou případech šlo o modernizaci obytných budov postavených přibližně v roce 1911. Oba kolegové mi napsali k mému textu několik slov; protože jejich názory jsou dosti důležité, začlenil jsem je výrazně do textu, aniž bych měnil to, co jsem jim předložil. Výsledek je jakousi diskuzí, která snad bude pro čtenáře zajímavá. Ostatně náš časopis diskuzní příspěvky vítá (máme již dokonce připravenou další, rozsáhlejší diskuzi), a tak se čtenáři mohou do úvah o autorském dozoru pochopitelně zapojit.

Projektant, ať inženýr nebo architekt, se nalézá během realizace díla ve dvou odlišných polohách: jednak pokračuje v projektování podle pokynů stavebníka – zpracovává změny projektu nebo doplňuje projekt, jednak vykonává autorský dozor (AD).